

Dorpswinkel niet meer heilig voor leefbaarheid

De definitie van een 'vitaal dorp': een gemeenschap die adequaat reageert op ontwikkelingen. En dus niet koste wat kost de supermarkt centraal stelt.

ANALYSE

door Gerald Meijer

Hoe de supermarkt verdwijnt uit het dorp, het dorp zijn ziel en zaligheid verloor en een spookdorp werd. Het horrorscenario van het zombiedorp - het dorp zonder supermarkt - was jarenlang de toekomstvisie van de gemeenschap die vocht voor haar toekomst. Maar het scenario is dood, leve het nieuwe script. Tijdens een symposium in het provinciehuis van Overijssel - in Zwolle - maken 'topdorpen' als IJhorst en Hoonhorst duidelijk dat het allang niet meer om voorzieningen als supermarkt gaat. „Je moet kijken naar de realiteit.”

Hans Peter Benschop (Trendbureau Overijssel) zet een nieuwe standaard tijdens de forumdiscussie. Hij haalt de wetenschappelijke definitie van 'leefbaar dorp' aan. „Dat is een gemeenschap die adequaat reageert op ontwikkelingen.” Met nadruk op reageren, ontwikkelingen en gemeenschap. Benschop: „En dan denk je niet in dingen, maar in wat je wilt zijn.” Om daarna pas aan 'dingen' te denken. Dan verandert de supermarkt zomaar in een kulturhus of een andere ontmoetingsruimte.

Daar is moed voor nodig. Evertjan Hof - voorman van dorpsbelang in Hoonhorst - zegt het niet met zoveel woorden. „Vaak bej te bange”, slingert hij zijn wijsheid de zaal in. „Ze kunnen je hoogstens voor gek verklaren. Dat is nog niet gebeurd, dus het zal wel meevalen.” De dingen die ze in Hoonhorst bedenken getuigen van lef en visie. Zelfs zozeer dat ze bij burgemeester en wethouders van de

Geen buurtsuper, toch uiterst leefbaar: Hoonhorst.

foto Tom van Dijke

gemeente Dalfsen niet veel vertrouwen hadden in de plannen voor 'Duurzaam Hoonhorst'. Ambitieuze, dat wel. Maar haalbaar? „We zijn andere partners gaan zoeken”, zegt Hof. Die wilden wel meedoen. En wat bleek: ook stoutmoedige plannen zijn haalbaar. „Denk breed, handel concreet”, is ook zo'n motto van Hof. Maar de complimenten voor Dalfsen, „ze belden later, ze wilden toch aan tafel”. Leefbaarheid valt of staat met (de aantallen) inwoners. Wie wil er in een dorp wonen? De statistieken laten zien dat de jeugd naar de

stad trekt. „Ja, omdat er geen betaalbare woningen zijn in het dorp”, zegt Hof. Bert van der Wouden uit IJhorst valt hem bij. „Jongeren willen graag wonen in het dorp waar ze zijn opgegroeid.” Net zoals ouderen in IJhorst graag (heel) oud zouden worden in het dorp waar ze zijn opgegroeid. De vraag is er, het aanbod nog lang niet altijd. Het is een kwestie van 'identiteit', zegt Van der Wouden. „Net zoals een IJhorster geen Wijkker is. En een Meppeler geen IJhorster.” Terwijl steeds luider de confessie klinkt dat 'leefbaarheid' los staat

van voorzieningen als de dorps-super en de dorps-schouw, wil Van der Wouden daar nog niet aan. „We hebben onze twintigers en dertigers gevraagd wat voor voorzieningen zij graag zouden zien in het dorp. Daar zaten ook een school en buitenschoolse opvang bij. Ze willen liever niet hun kinderen helemaal in Meppel ophalen.” Maar zouden ze in De Wijk of in Meppel gaan wonen omdat er geen buitenschoolse opvang in IJhorst is? Op die vraag moet Van der Wouden het antwoord schuldig blijven. Toch is die van belang. Wat is leef-

baarheid en wanneer is een dorp niet meer geschikt om in te wonen? Tijdens het symposium wordt duidelijk dat een 'ontmoetingspunt' van vitaal belang is. Daar wordt de gemeenschap geboren. En net zo belangrijk: de mensen die een dorp vooruit trekken in de vaart der volkeren. Het zijn de mannen en vrouwen met visie, die een dorp enthousiast kunnen krijgen. En die een dorp in beweging kunnen krijgen; leefbaarheid moet uit ieders handen komen. Zoals ze dat in Hoonhorst zeggen: „Handen uit de hersenen.”